

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
na lata 2022-2024**

2022

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	3
II.	DIAGNOZA	4
III.	ZASOBY	6
IV.	CELE PROGRAMU	7
V.	ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU	8
VI.	OKREŚLENIE SPODZIEWANYCH REZULTATÓW PROGRAMU	12
VII.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	12
VIII.	MONITORING	13
IX.	EWALUACJA	13
X.	PODSUMOWANIE	14

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 zwany dalej „Programem” opracowany został w związku z wygaśnięciem programu na lata 2019-2021 wdrożonego na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm).

W myśl ww. ustawy na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami samorządowymi.

Zgodnie z art. 176 cytowanej ustawy działania realizowane przez samorząd gminny to:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) kosztów szkoleń dla rodzin wspierających,
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Program jest jednocześnie rozwinięciem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ujazd na lata 2021 – 2027. Działania w ramach Programu wpisują się w Cel Strategiczny nr 2 Strategii tj.: Wspomaganie rodziny oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

II. DIAGNOZA

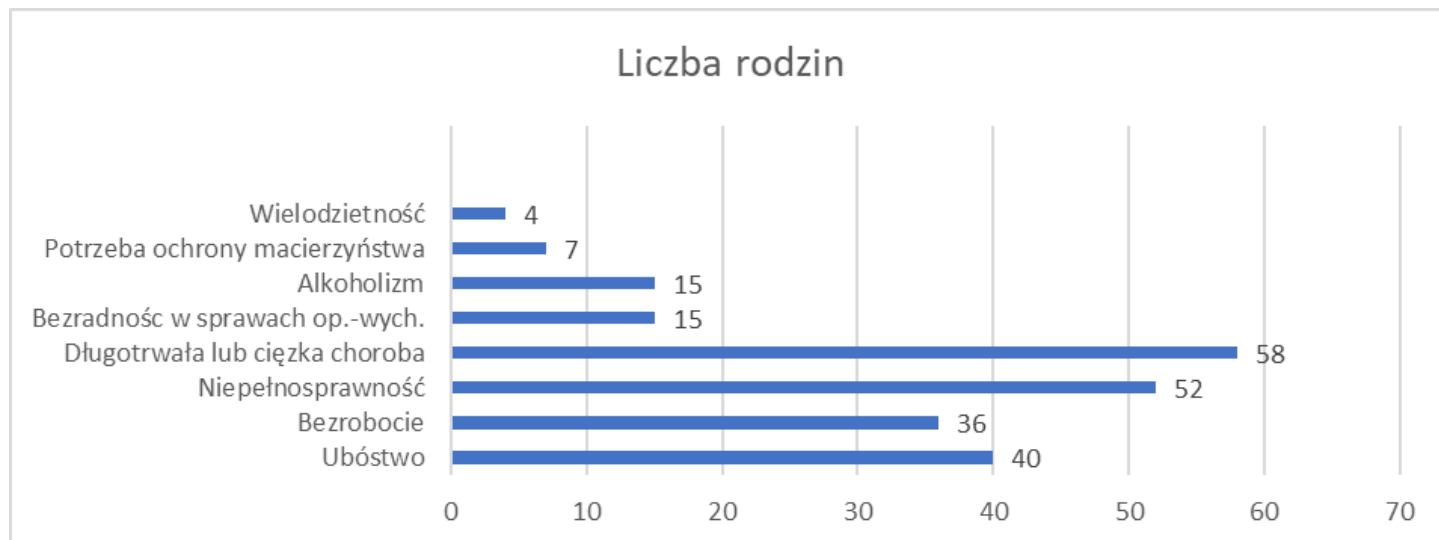
Pod opieką Ośrodka Pomocy Społecznej w Ujeździe w 2020 roku znajdowało się 129 rodzin, z czego 29 rodzin stanowiły rodziny z dziećmi. W rodzinach tych wychowuje się łącznie 54 dzieci.

Tabela nr 1. Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą OPS

Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	14	39
2	7	28
3	7	35
4	0	0
5	1	7

Poniższy wykres przedstawia powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej przez OPS w Ujeździe dla rodzin.

Rysunek 1. Przesłanki uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywanie szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej.

Opieką przedszkolną w Gminie Ujazd objętych było 244 dzieci, tj. 83 % wszystkich dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Opiekę przedszkolną zapewniają placówki przedszkolne działające na terenie gminy Ujazd .

PP Ujazd – 100

OP Stary Ujazd – 24

PP Olszowa – 25

OP Zimna Wódka – 25

PP Jaryszów – 20

OP Sieronowice – 25

OP Balcarzowice – 25

Edukacja szkolna w Gminie Ujazd realizowana była w 3 szkołach podstawowych z 2 oddziałami – objęła łącznie 475 uczniów (na dzień 30 września 2020).

PSP Ujazd – 267

PSP Jaryszów – 82

Oddział w Sieronowicach – 31

PSP Olszowa – 50

Oddział w Zimnej Wódce – 45

Dodatkowo wszystkie dzieci objęte wychowaniem i edukacją od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej z rodzin, których dochód nie przekraczał 150 % kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, miały możliwość korzystania z dożywiania w ramach wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Gdy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej i mieszczeniu poza rodziną biologiczną.

Tabela 2. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej wg. stanu na dzień 31.12.2020 r.

Rodzaj pieczy zastępczej	ogółem, w tym:	umieszczonych przed 2020 r.	umieszczonych w 2020	Odpłatność gminy Ujazd za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2020 r.
Rodziny zastępcze	5	3	2	43 370,71 zł
Domy dziecka/placówki	0	0	0	0

III. ZASOBY

- I. Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz pełniące funkcje wspierające:
1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe
 2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ujeździe
 3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ujeździe
 4. Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Ujeździe wraz z oddziałem zamiejscowym
 5. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Ujeździe
 6. Publiczna Szkoła Podstawowa w Jaryszowie z oddziałami przedszkolnymi
 7. Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Olszowej z oddziałami przedszkolnymi
 8. Miejsko Gminny Ośrodek Działalności Kulturalnej w Ujeździe
 9. Ośrodek Zdrowia w Ujeździe
 10. Gminny Zarząd Oświaty
 11. Żłobek Publiczny w Ujeździe
- II. Instytucje i organizacje z poza terenu Gminy Ujazd:
1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich i Kędzierzyna Koźła
 2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzelcach Opolskich
 3. Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich
 4. Posterunek Policji w Leśnicy
 5. Powiatowy Urząd Pracy w Strzelcach Opolskich
 6. Kuratorzy sądowi i społeczni Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich
 7. Organizacje pozarządowe
 8. Kuratorium oświaty

IV. CELE PROGRAMU:

I. CEL GŁÓWNY

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

II. CELE SZCZEGÓŁOWE

- 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi, zagrożonych bezradnością.
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
- 3) Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

V. ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU

1. Cel szczegółowy I: Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

ZADANIA	REALIZATORZY/PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, znajdującym się w trudnych warunkach materialnych	OPS	2022-2024

Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloproblemowych do przedszkoli i żłobka	OPS, GZO, ŻŁOBEK	2022-2024
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu	OPS, szkoły, przedszkola	2022-2024
Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki	OPS, szkoły	2022-2024
Udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy materialnej o charakterze socjalnym	OPS, szkoły	2022-2024
Współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin	Szkoły, Kuratorium Oświaty, GKRPA, MGODK	2022-2024
Organizacja wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym	GKRPA	2022-2024
Współpraca z organizacjami z poza terenu gminy Ujazd zajmującymi się pomocą rodzinie	Policja , szkoły, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe	2022-2024

2. Cel szczegółowy II. Wspieranie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach.

ZADANIA	REALIZATORZY/PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem	OPS, szkoły	2022-2024

opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym		
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	OPS, GKRPA	2022-2024
Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psycho-edukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci.	OPS, GKRPA, szkoły, przedszkola,	2022-2024
Zapewnienie rodzinom z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych pomocy asystenta rodziny.	OPS, szkoły	2022-2024
Działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie	OPS, szkoły	2022-2024
Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.	OPS, GKRPA, MGODK	2022-2024
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży Organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla	OPS, GKRPA	2022-2024

rodzin z problemami wychowawczymi.		
Współpraca z podmiotami pracującymi na rzecz rodziny z poza terenu gminy w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	OPS, GKRPA, Policja , szkoły, PCPR, PUP, organizacje pozarządowe	2022-2024

3. Cel szczegółowy III: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży

ZADANIA	REALIZATORZY/PARTNERZY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	OPS, szkoły	2022-2024
Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień	OPS, szkoły	2022-2024
Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych	OPS, szkoły, GKRPA	2022-2024
Promowanie aktywności młodego pokolenia, poprzez wspieranie idei wolontariatu oraz inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego.	OPS, szkoły	2022-2024
Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	szkoły, MGODK, GKRPA	2022-2024

Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	OPS, szkoły	2022-2024
---	-------------	-----------

VI. OKREŚLENIE SPODZIEWANYCH REZULTATÓW

1. Poprawienie funkcjonowania rodzin z problemami poprzez zrealizowanie celów głównych i celów szczegółowych
2. Podniesienie jakości usług świadczonych przez jednostki zaangażowane w Program
3. Gromadzenie danych na temat działań podejmowanych na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną
4. Poprawa sytuacji dziecka w środowisku szkolnym
5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży
6. Zmiana postaw społecznych
7. Zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej
8. Zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych
9. Ograniczanie zjawiska wykluczenia społecznego.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonywanie założonych zadań.

Szczególne znaczenie ma tu montaż finansowy, który pozwala na zaangażowanie środków pochodzących z różnych źródeł:

- 1) budżet gminy
- 2) środków Unii Europejskiej
- 3) innych funduszy, programów i źródeł.

Trudno tu jednak wskazać kwoty środków finansowych związanych z realizacją programu, gdyż są one ze wszystkich wymienionych źródeł przyznawane corocznie i w różnej wysokości.

Planowanie wydatków na poszczególne działania może być dokonywane corocznie, po uzyskaniu informacji o wielkości środków przyznanych na dany rok.

VIII. MONITORING

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu.

Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń programu. Ocena, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji programu, pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać, które ułatwiły bądź utrudniały jego realizację.

IX. EWALUACJA PROGRAMU

Miejscem realizacji programu jest obszar gminy Ujazd. Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Ujeździe. Program ma charakter otwarty, będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych pozyskanych przez OPS, GKRPA, Policję, Szkoły, PCPR.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów:

1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.
2. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli.
3. Liczba dzieci korzystających z pomocy w formie dożywiania .
4. Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym.
5. Liczba udzielonych zasiłków szkolnych.
6. Liczba dzieci biorących udział w koloniach finansowanych przez Kuratorium Oświaty w Opolu.

7. Liczba dzieci biorących udział w koloniach z programem profilaktycznym z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu.
8. Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi objętymi pracą socjalną.
9. Liczba rodzin, które skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa.
10. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
11. Liczba osób, które uczestniczyły w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.
12. Liczba grup wsparcia działających na terenie gminy.

X. PODSUMOWANIE

Celem działalności profilaktycznej jest zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, zarówno tym, które dopiero mają zaistnieć, jak i tym, które w postaci załączkowej już istnieją. Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”, powinno się promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi. Aby podołać temu wyzwaniu niezbędna jest więc ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.